

Strazburg, 8 Aralık 2009



## AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİNİN DİKKATİNE

### DEMOKRATİK BİR TOPLUMDA YARGIÇ VE SAVCILAR ARASINDAKİ İLİŞKİLER HAKKINDA

AVRUPA HÂKİMLERİ DANIŞMA KONSEYİ (CCJE)  
(Karar No: 12 - 2009)

ve

AVRUPA SAVCILARI DANIŞMA KONSEYİ (CCPE)  
(Karar No: 4 -2009)

### GÖRÜŞÜ

CCJE ve CCPE tarafından birlikte onanan bu Görüş  
▪ «Bordeaux Bildirisi » olarak anılan bir Bildiri ve  
▪ Bir açıklayıcı not  
İçermektedir.

## BORDEAUX BİLDİRİSİ

### “DEMOKRATİK BİR TOPLUMDA YARGIÇ VE SAVCILAR”

20 Eylül 2009

Avrupa Yargıçları İstişari Konseyi ile Avrupa Savcıları İstişari Konseyi, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin yargıç-savcı ilişkileri üzerine bir görüş hazırlanması talebi üzerine aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

1. Toplumun hukukun üstünlüğünün adil, tarafsız ve etkili bir yargı yönetimi ile güvence altına alınmasında menfaati vardır. Cumhuriyet savcıları ve yargıçlar bütün muhakeme sürecinde bireysel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınmasını ve kamu düzeninin korunmasını sağlamak zorundadırlar. Bu sanıkların ve mağdurların haklarına mutlak bir saygıyı kapsar. Bir savcının kovuşturmayaya yer olmadığına ilişkin kararı yargısal denetime açık olmalıdır. Mağdurun davayı mahkemeye doğrudan götürmesi buna bir seçenek olabilir.

2. Yargının adil yönetimi, savcılık ve savunma arasında silahların eşitliğinin ve yine mahkemenin bağımsızlığına saygının, güçler ayrılığının ve mahkeme kararlarının bağlayıcı gücünün varlığını zorunlu kılar.

3. Adil, tarafsız ve etkili bir yargı yönetiminin güvenceye alınabilmesi için yargıç ve savcıların birbirinden farklı olan, ancak tamamlayıcılık arz eden uygun faaliyetlere ihtiyaçları vardır. Yargıç ve savcıların görevlerini yerine getirirken bağımsızlıktan istifade etmeleri ve birbirlerinden bağımsız görünmeleri bir zorunluluktur.

4. Buna uygun örgütsel, mali, maddi ve insani kaynağın ulusal yargı sisteminin kullanımına amade tutulması gereklidir.

5. Yargıçların ve uygun olduğu ölçüde jürilerin, savcılık tarafından huzurlarına getirilen davaları savcılığın, savunmanın yada herhangi bir diğer bir unsurun olumsuz etkisi altında kalmadan uygun şekilde karara bağlama rolleri bulunmaktadır..

6. Bu hukukun tatbikata geçirilmesinde ve uygun olduğu ölçüde savcının dava öncesi takdiri yetkilerinin belirlenmesinde, savcının statüsünün yasa tarafından, yargıca benzer şekilde, mümkün olan en yüksek düzeyde güvence altına alınmasını gerektirir. Her iki meslek de karar verme sürecinde bağımsız ve özerk olmalı, görevlerini, nesnel ve tarafsız olarak yerine getirmelidir.

7. CCJE ve CCPE Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 5/3 ve 6 maddelerine ilişkin istikrarlı içtihatlarına işaret eder. Bunlar özellikle yürütme organından, taraflardan, yargısal yetki kullanmaya yetkili kamu görevlilerinden bağımsız olma zorunluluğunu kabul eden içtihatlarla ilişkin olup, daha yüksek yargı otoritesine tabi olmayı dışlamaz. Savcıya herhangi bir yargısal yetkinin devri sınırlı yaptırımları içeren konularla sınırlanmak zorunda olup, aynı konu hakkında soruşturma yapma yetkisi ile bir arada bulunmamalı ve sanığın bu tür davaların yargı yetkisi kullanan bağımsız ve tarafsız bir makam tarafından incelenmesine ilişkin hakkına bir halel getirmemelidir.

8. Bağımsız bir Cumhuriyet Savcılığı Statüsü için bazı asgari koşullar gereklidir, bilhassa:

- Konum ve faaliyetlerinin savcılık teşkilatı dışında kalan her türlü odaktan bağımsız olması

- Mesleğe alınma şekillerinin, mesleki gelişimlerinin, tayin hususunu da kapsamak üzere mesleki teminatlarının ancak yasa yolu ile veya rızaları ile etkilenebilmesi ve de ücretlerinin yasaca öngörülen güvencelerle korunması gereklidir.

9. Hukukun üstünlüğü ilkesi ile yönetilen bir devlet de, savcılık hiyerarşik bir yapıya sahip ise, Cumhuriyet savcılarında ilişkin olarak savcılığın etkinliği yetke, hesap verebilirlik ve sorumluluğun saydam çizgileri ile sıkı bir bağlantı içindedir. Birey olarak savcılara verilen talimatlar yazılı olmalı, tatbik kabiliyeti bulunan yerlerde kamunun ulaşabileceği savcılık ilke ve ölçütleri ile uyum içinde olmalıdır. Cumhuriyet Savcısının kovuşturma yapılmasına yada kovuşturma yapılmasına yer olmadığına ilişkin kararlarının her türlü denetimi tarafsız ve nesnel olarak icra edilmelidir. Her durumda mağdurun menfaatlerine gerekli özen gösterilmelidir.

10. Adaletin doğru bir şekilde yönetimi için yasal sürece dahil olan tüm meslek sahiplerinin ortak yasal ilkeleri ve etik değerleri paylaşımları esaslı önemi haizdir. Yönetim eğitimi kapsayacak şekilde eğitim yargıç ve cumhuriyet savcıları için bir hak olduğu ölçüde bir görevdir de. Bu eğitim tarafsız bir temelde, düzenli olarak yapılmalı ve etkililiği nesnel olarak değerlendirilmelidir. Uygun olduğu yerlerde yargıç, savcı ve avukatların ortak ilgi alanlarında birlikte eğitimleri en yüksek kalitede adalete ulaşmaya katkıda bulunabilecektir.

11. Toplum menfaati aynı zamanda adalet sisteminin işleyişi hususunda kamuyu bilgilendirmesi için medyaya gerekli bilginin sağlanmasını gereksinir. Özellikle sanığın masumiyeti karinesine, adil yargılanma hakkına, davalarla irtibatlı herkesin özel ve ailevi yaşam hakkına gerekli özeni göstermek suretiyle yetkili makamlar bu tür bilgiyi sağlamalıdır. Hem yargıç, hem savcılar medya ile ilişkileri hakkında her bir mesleğe yönelik olarak birer faydalı iyi uygulamalar kodu yada kılavuz ilkeler tanzim etmelidirler.

12. Hem yargıç, hem savcılar yargısal konularda uluslararası işbirliği hususunda anahtar role sahiptirler. Farklı ülke yetkili makamları arasındaki karşılıklı güvenin geliştirilmesi zorunludur. Bu bağlamda, savcılar tarafından uluslararası işbirliği vasıtası ile toplanan ve yargılama sürecinde kullanılan bilgilerin içerik ve kaynak bakımından saydam olması, insan haklarının ve temel özgürlüklerin etkili korunması göz önünde bulundurularak yargıçlara ve tüm taraflara açık olması bir zorunluluktur.